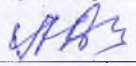

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ

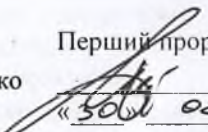
«ПОГОДЖЕНО»

Декан факультету агротехнологій

_____ А.В. Дробітько
« 30 » _____ 2021 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Д.В. Бабенко
« 30 » _____ 2021 р.

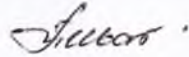
РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ І ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ
освітньо-професійна програма
«Агрономія»
для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти 2 курсу
очної (денної) форми навчання
на 2021-2022 навчальний рік

Ступінь вищої освіти **Молодший бакалавр**
Галузь знань **20 Аграрні науки та продовольство**
Спеціальність **201 Агрономія**
Мова викладання - **українська**

Миколаїв
2021

Робоча програма відповідає меті та особливостям освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Агрономія» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія», затвердженій Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 9 від 23 квітня 2019 року).

Розробник програми: канд. екон. наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу Т.Я.Іваненко, Миколаївський національний аграрний університет

Програма розглянута на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу

протокол № 12 від 15 червня 2021 року.

Завідувач кафедри

д-р екон. наук, професор

І.І. Червен

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту МНАУ протокол № 10 від 15 червня 2021 року.

Голова науково-методичної комісії

факультету менеджменту

Г.В.Коваленко

1.Анотація

Загальна соціально-економічна криза, погіршення матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств, значне зменшення обсягів виробництва спричинили зниження показників ефективності господарювання. Важкі економічні умови, в яких опинилося аграрне виробництво, вимагають вирішення питань раціональної організації виробництва в умовах ринкової економіки. Сільськогосподарській науці належить велика роль, яка забезпечує достатній рівень теоретичних знань і практичних навичок у здобувачів вищої освіти необхідних для формування у майбутніх фахівців знань з раціональної організації виробництва та планування діяльності в аграрному секторі з використанням методів підвищення результативності виробничих систем підприємства.

Теоретична і практична підготовка майбутніх аграрників повинна відповідати вимогам ринкової економіки, вискоелективному веденню аграрного бізнесу, розвивати широке економічне мислення, діловитість, ініціативність, підприємницькі навички, творчий підхід до вирішення питань організації і планування сільськогосподарського виробництва з метою досягнення максимальної прибутковості кінцевих його результатів.

Annotation

The general socio-economic crisis, the deterioration of the material and technical base of agricultural enterprises, a significant reduction in production have led to a decrease in economic efficiency. Difficult economic conditions in which agricultural production found itself require the solution of issues of rational organization of production in a market economy. Agricultural science has a great role, which provides a sufficient level of theoretical knowledge and practical skills in higher education necessary for the formation of future knowledge of rational organization of production and planning activities in the agricultural sector using methods to improve the efficiency of production systems.

Theoretical and practical training of future farmers must meet the requirements of a market economy, highly efficient agricultural business, develop broad economic thinking, business acumen, initiative, entrepreneurial skills, creative approach to the organization and planning of agricultural production in order to achieve maximum profitability.

2. Опис навчальної дисципліни

Організація і планування діяльності аграрних формувань

Галузь знань **20 Аграрні науки та продовольство**

Спеціальність **201 Агрономія**

Ступінь вищої освіти **Молодший бакалавр**

Обов'язкова (вибіркова) компонента **Обов'язкова**

Семестр **4**

Кількість кредитів ECTS **3,0**

Кількість модулів **2**

Кількість змістових модулів **2**

Загальна кількість годин **120**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції **28 / 0,9** кредиту ECTS

Практичні заняття **28 / 0,9** кредит ECTS

Самостійна робота **34 / 1,2** кредитів ECTS

Форма підсумкового контрольного заходу **екзамен**

Написання і захист курсової роботи **30/1,0**

Короткий опис

У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, система дистанційної освіти Moodle, технології Jitsi, вбудовані в курс на платформі Moodle, Zoom та інші.

Робоча програма щорічно оновлюється з урахуванням пропозицій стейкхолдерів та результатів опитування здобувачів вищої освіти, і випускників ОПП 201 «Агрономія».

Зміни у змістовному наповненні програми

1. Розширено тематику самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

2. Включено заходи та оцінку неформальних та інформальних освітніх заходів.

Підстава: зміни ОПП, результати опитування здобувачів вищої освіти.

Передбачені неформальні освітні заходи.

1. Індивідуальні завдання.
2. Участь у вебінарах, семінарах та круглих столах з екологічної тематики.
3. Участь у відкритих лекціях, які проводять поза межами освітнього процесу.
4. Участь у громадських екологічних заходах.

Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажання здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

Передбачені інформальні заходи освіти. Здобувачі вищої освіти у ході життєвого досвіду мають застосовувати здобуті знання, наприклад, вирішувати практичні питання шляхом використання набутих знань. І навпаки, здобувачі використовують життєві приклади для трансформації їх в освітній процес, зокрема щодо екології та радіобіології.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.279.01-00.2020 із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання з використання наступних засобів:

1. Система Moodle (лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та індивідуальної роботи, завдання для самостійної роботи);
2. Платформа онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;
3. Електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=335>);
4. Аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрями їх виконання тощо;
5. Спілкування через електронну пошту (ivanenkotetiana84@gmail.com) та телефонний зв'язок;
6. Залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;
7. Індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;
8. Можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

Мовна підготовка. Дисципліна викладається українською мовою. До кожної теми наведено ключові слова англійською мовою. Здобувачі мають можливість брати участь у вебінарах та наукових заходах англійською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом ректора, наприклад, у зв'язку із дотриманням карантинних заходів). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекційні заняття, практичні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Проблемно-орієнтоване навчання, студентоцентроване навчання, змішане навчання в системі Moodle університету, самонавчання, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, практичних занять із використанням ситуаційних завдань, кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають професійні навички та

soft-skills. Також передбачена самостійна робота з можливістю консультацій з викладачем, e-learning за окремими освітніми компонентами, індивідуальні заняття, групова робота над інноваційними проектами.

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів **академічної доброчесності** – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Організація і планування діяльності аграрних формувань» є підготовка молодших бакалаврів спрямована на формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь, навичок для застосування в професійній діяльності методів та прийомів раціональної побудови та ефективного ведення сільськогосподарського виробництва у відповідності з вимогами багатоукладної економіки і ринкових відносин.

Завдання - формування у студентів системи теоретичних і прикладних знань з раціональної організації виробничої системи аграрних формувань, а також планування їх ефективного функціонування та розвитку на основі використання сукупного економічного потенціалу.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність використовувати базові знання аграрної науки (рослинництво, агротехнології, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, механізація в рослинництві, захист рослин).

СК6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з біологічними та технологічними процесами в агрономії.

СК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх впливу на навколишнє середовище.

СК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання

СК9. Здатність прийняття рішень у конкретних виробничих умовах, як теоретичних, так і практичних методів.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково -технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки.

ПРН11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

ПРН12. Організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог

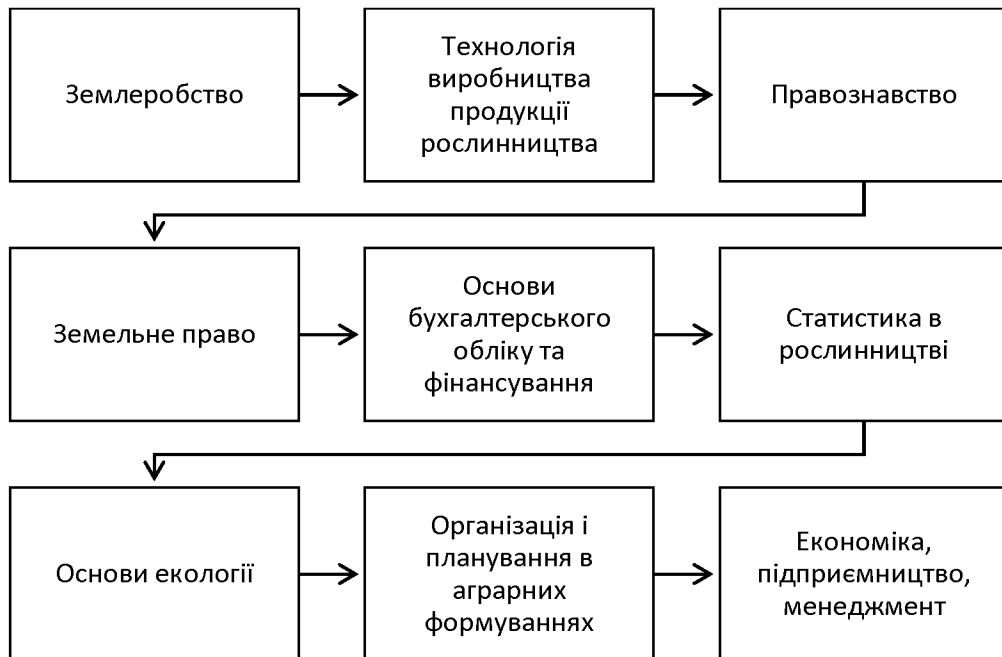
ПРН13. Організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

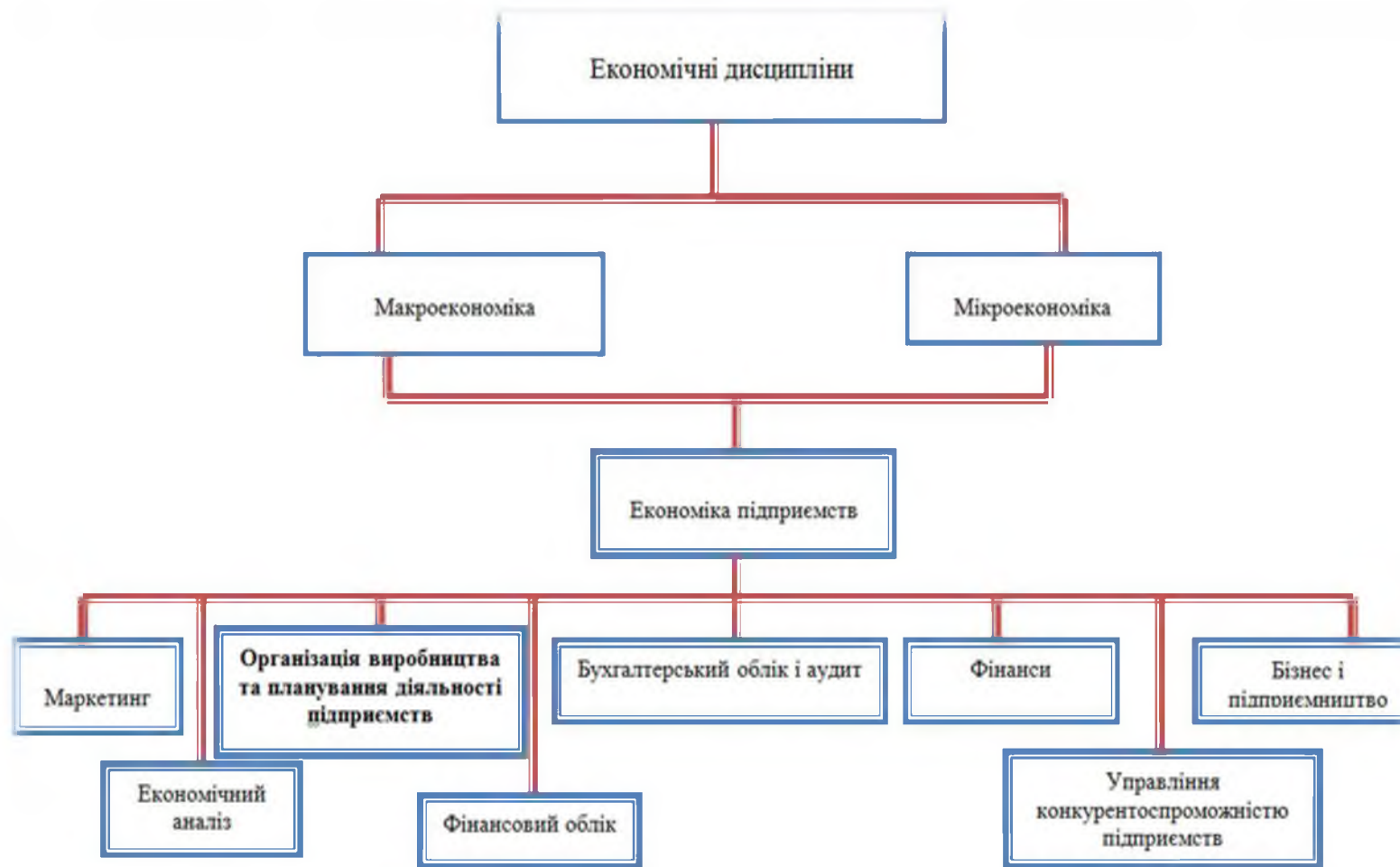
ПРН14. Удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

ПРН15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

4.Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Організація і планування діяльності аграрних формувань» вивчається на 2 курсі у 4 семестрі.

5. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ» У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

6. Структурно-логічна схема навчальної дисципліни

Змістові модулі		Зміст модуля		Обсяги годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи			
				лекції	Практичні (семін.)	сам робота	разом
№	назва	№	назва				
1	Наукові основи організації виробництва і виробничий потенціал аграрних формувань	1.1	Предмет. Завдання і методи навчальної дисципліни	2	2	2	6
		1.2	Система ведення господарства	2	2	2	6
		1.3	Види сільськогосподарських підприємств і об'єднань, їх організаційно-правові основи	4	4	4	12
		1.4	Організація використання земельних ресурсів та території аграрних формувань	2	2	2	6
		1.5	Організація використання засобів виробництва в аграрних формуваннях	2	2	4	8
		1.6	Організація і використання трудових ресурсів в аграрних підприємствах	2	2	2	6
Всього за модуль 1				14	14	16	44
2	Планування діяльності аграрних формувань	2.1	Система планування на підприємстві	1	1	1	3
		2.2	Теоретичні і методичні основи стратегічного та тактичного планування	1	1	1	3
		2.3	Розроблення маркетингової програми	2	2	2	6
		2.4	Обґрунтування виробничої програми з рослинництва	2	2	2	6
		2.5	Планування промислових виробництв	2	2	2	6
		2.6	Планування обслуговуючих виробництв	2	2	2	6
		2.7	Планування витрат і собівартості продукції	2	2	4	8
		2.8	Фінансовий план підприємства	2	2	4	8
Всього за модуль 2				14	14	18	46
Разом годин по навчальній дисципліні				28	28	34	90

7. Зміст навчальної дисципліни

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
Змістовий модуль 1 «Наукові основи організації виробництва і виробничий потенціал аграрних формувань»	44	1,4	47
Змістовий модуль 2 «Планування діяльності аграрних формувань»	46	1,6	53
Всього	90	3,0	100,0

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модуля	Кількість годин	Термін виконання
Змістовий модуль 1 «Наукові основи організації виробництва і виробничий потенціал аграрних формувань»	42	Відповідно до семестрового навчального плану та графіку навчального процесу
Змістовий модуль 2 «Планування діяльності аграрних формувань»	48	
Всього	90	x

7.3. Перелік та короткий зміст лекцій

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Наукові основи організації виробництва і виробничий потенціал аграрних формувань

Тема 1.1. Предмет, завдання і методи навчальної дисципліни (2 год.)

Ключові слова: організація виробництва, методи дослідження, предмет дослідження, особливості сільськогосподарського виробництва
Key words: organization of production, research methods, subject of research, peculiarities of agricultural production

Предмет навчальної дисципліни. Сільськогосподарські підприємства (об'єднання) – основна виробнича ланка агропромислового комплексу.

Розвиток виробництва у сільськогосподарських підприємствах та об'єднаннях в умовах ринкових відносин з урахуванням технологічних, організаційно-економічних, екологічних і соціальних факторів.

Шляхи зміцнення ринкових відносин в аграрній сфері АПК.

Законодавство про підприємства, роздержавлення і приватизацію власності, орендні та інші відносини. Господарський кодекс України – основа організації виробничо-фінансової діяльності підприємств та об'єднань.

Завдання дисципліни на сучасному етапі. Шляхи збільшення виробництва та підвищення рентабельності виробництва сільськогосподарської продукції. Впровадження досягнень науково-технічного прогресу і передового досвіду з організації сільськогосподарського виробництва.

Місце науки в системі технологічних, економічних, соціально-політичних та інших наук.

Методи і прийоми дослідження організації сільськогосподарського виробництва.

Зміст і послідовність вивчення дисципліни.

Тема 1.2. Система ведення господарства (2 год.)

Ключові слова: система ведення господарства, система тваринництва, система рослинництва, фактори формування раціональних систем

Key words: system of economy, system of animal husbandry, system of plant growing, factors of formation of rational systems

Поняття системи ведення господарства, її роль в організації діяльності різних видів сільськогосподарських підприємств. Фактори, що визначають формування системи ведення господарства. Класифікація систем господарства. Зміст системи господарства в сільськогосподарських підприємствах.

Основні вимоги до раціональної системи ведення господарства. Порядок і методи обґрунтування системи ведення господарства в сільськогосподарських підприємствах.

Диференціація системи господарства за галузями і елементами виробництва. Система галузей рослинництва, її елементи та їх організаційно-економічне значення. Система галузей тваринництва, її елементи та їх організаційно-економічне значення. Система допоміжних, обслуговуючих і підсобних промислових виробництв, її елементи та їх організаційно-економічне значення.

Організація освоєння системи господарства. Показники еколого-економічної ефективності системи господарства.

Тема 1.3. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи (4 год.)

Ключові слова: види підприємств, форми господарювання, особисті селянські господарства, партнерства, корпорації

Key words: types of enterprises, forms of management, personal peasant farms, partnerships, corporations

Різноманітність форм господарювання в умовах ринкової економіки.

Закони України з питань розвитку підприємств. Господарський кодекс України.

Основні засади господарської діяльності. Суб'єкти господарювання. Види сільськогосподарських підприємств і об'єднань. Особливості організаційно-економічної діяльності різних видів підприємств і об'єднань.

Реформування сільськогосподарських підприємств відповідно до Указу Президента України "Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектору економіки".

Недержавні сільськогосподарські підприємства, їх організаційно-економічні основи. Створення та розвиток господарських товариств, приватних (приватно-орендних) підприємств, сільськогосподарських виробничих кооперативів, фермерських господарств та інших форм господарювання на засадах приватної власності на землю і майно. Орендна плата за землю і майно. Виробнича та організаційна структура недержавних сільськогосподарських підприємств.

Закон України "Про сільськогосподарську кооперацію". Виробничі та обслуговуючі кооперативи. Принципи діяльності кооперативу, основні положення статуту виробничого сільськогосподарського кооперативу. Права та обов'язки його членів. Органи управління кооперативу та їх компетенція. Розподіл доходів кооперативу.

Створення та розвиток приватних (приватно-орендних) підприємств. Відмінності приватних підприємств від форм колективного господарювання.

Державні сільськогосподарські підприємства, їх організаційно-економічні основи. Виробнича і організаційна структура державних сільськогосподарських підприємств.

Міжгосподарські і агропромислові формування, їх організаційно-економічні основи. Міжгосподарська кооперація та агропромислова інтеграція в АПК. Основні принципи організації та функціонування міжгосподарських та агропромислових формувань.

Організаційні форми міжгосподарських та агропромислових підприємств і об'єднань. Організаційно-економічне обґрунтування створюваного міжгосподарського та агропромислового формування. Рациональне використання трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, зменшення втрат продукції, підвищення ефективності виробництва.

Виробнича та організаційна структура міжгосподарських та агропромислових формувань, Агропромислові комбінати, агрофірми, агропромислові об'єднання, виробничі і науково-виробничі системи. Основні статутні положення їх діяльності та роль у прискоренні впровадження науково-технічних досягнень. Завдання на сучасному етапі розвитку ринкових відносин в АПК.

Закон України "Про особисте селянське господарство". Роль особистого селянського господарства в розвитку сільськогосподарського виробництва.

Стимулювання розвитку особистих підсобних господарств та фермерських господарств. Подання технічної і технологічної допомоги в обробітку землі, догляді за посівами, збиранні врожаю, зооветеринарному обслуговуванні та ін. Розвиток мережі збуту сільськогосподарської продукції, що виробляється особистими селянськими господарствами.

Законодавча база фермерських господарств в Україні. Поняття фермерського господарства. Цілі і завдання фермерського господарства. Місце фермерських господарств у системі агропромислового комплексу.

Створення фермерського господарства. Порядок надання земельних ділянок для його ведення. Розміри земельних ділянок фермерських господарств. Державна реєстрація фермерського господарства. Державна підтримка фермерських господарств. Використання коштів Українського державного фонду підтримки фермерських господарств.

Формування майна фермерського господарства. Склад земель фермерського господарства. Права і обов'язки фермерського господарства як власника земельної ділянки і землекористувача.

Виробнича діяльність фермерських господарств, спеціалізація та фактори, що її визначають. Раціональний розмір землекористування господарств. Взаємовідносини фермерських господарств з установами банків, страховими органами, бюджетом та підприємствами аграрного сервісу.

Рівень розвитку фермерських господарств у різних регіонах України.

Перспективні напрями розвитку фермерських господарств: організація виробничо-фінансової діяльності, кооперування. Фактори, які обумовлюють кооперування фермерських господарств. Види і типи фермерських кооперативів.

Зарубіжний досвід функціонування фермерських господарств.

Тема 1.4 Організація використання земельних ресурсів та територій аграрних формувань (2 год.)

Ключові слова: земельні ресурси, трансформація, земельні паї, екологічні вимоги

Key words: land resources, transformation, land parcels, ecological requirements

Земля – основа матеріального виробництва в сільському господарстві. Склад земель та класифікація земельних ресурсів.

Правова основа землекористування в Україні. Розв'язання земельних суперечок і відповідальність за порушення земельного законодавства. Порядок передачі землі у власність і надання її у користування. Землеволодіння сільськогосподарських організацій, підприємств та особистих селянських господарств. Порядок надання землі в оренду, нарахування податку на землю і орендної плати за неї. Порядок вилучення земель з землекористування. Права і обов'язки землекористувачів. Порядок

нарахування та виплата відшкодування збитків, втрат у разі вилучення земельних ділянок у разі погіршення якості землі. Методика грошової оцінки землі. Економічна оцінка землі та використання земельних ресурсів.

Організація кількісного і якісного обліку земель, трансформація земель, державний контроль за використанням і охороною земель.

Організація землеустрою та території аграрних формувань, їх призначення і зміст. Організація робіт з охорони земельних ресурсів. Організація земельної території щодо поліпшення малопродуктивних земель.

Організація заходів щодо дотримання екологічних вимог під час проектування сіл, селищ, будівель і споруд. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земельних ресурсів.

Тема 1.5. Організація використання засобів виробництва в аграрних формуваннях (2 год.)

Ключові слова: засоби виробництва, відтворення, амортизація, ефективність використання

Key words: means of production, reproduction, depreciation, efficiency of use

Характеристика, склад і структура засобів виробництва сільськогосподарських підприємств. Джерела формування та відтворення засобів виробництва, методика нарахування амортизації. Порядок утворення і використання амортизаційного і ремонтного фондів.

Показники рівня оснащення підприємств основними і оборотними засобами та ефективності їх використання. Організація порядку списання та ліквідації основних засобів.

Організація комплектування підприємства засобами виробництва в ринкових умовах. Умови формування раціонального складу засобів. Методика розрахунку потреби в техніці (тракторах, комбайнах та інших сільськогосподарських машинах). Організація забезпечення підприємства системою машин і еколого-економічні вимоги до неї.

Організація забезпечення і використання машинно-тракторного парку підприємства. Організація технічного розвитку підприємства та методи використання техніки. Організаційно-економічні основи роботи машинно-технологічних станцій. Організація технічного обслуговування, ремонту та зберігання техніки і розрахунок затрат на їх експлуатацію.

Організація роботи внутрішньогосподарського транспорту. Склад і структура транспортних засобів. Організація вантажоперевезень та використання автомобілів. Класифікація видів перевезень та вантажів. Визначення потреби в транспортних засобах. Організація використання транспортних засобів.

Організація та планування технічного обслуговування, ремонту й зберігання техніки. Планування потреби коштів на ремонт і технічне обслуговування машин. Організація роботи ремонтних майстерень. Організація зберігання техніки.

Організація сервісного обслуговування сільськогосподарських підприємств. Організація нафтогосподарства та електрогосподарства.

Резерви підвищення ефективності використання техніки та інших засобів виробництва, шляхи економії матеріальних витрат і коштів на утримання й експлуатацію техніки.

Тема 1.6. Організація і використання трудових ресурсів в аграрних формуваннях (2 год.)

Ключові слова: трудові ресурси, мотивація праці, безробіття, форми організації праці

Key words: labor resources, motivation of work, unemployment, forms of labor organization

Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів в аграрних формуваннях. Сучасні тенденції у зміні чисельності і складу трудових ресурсів.

Демографічні особливості трудових ресурсів. Суть і характерні риси ринку праці, його елементи і функції. Система мотивації праці та свобода попиту на робочу силу. Безробіття та його причини в аграрній сфері.

Організація раціонального використання трудових ресурсів. Фундаментальні принципи і форми організації праці на сільськогосподарських підприємствах, їх класифікація. Розміри трудових колективів та методи їх оптимізації.

Основні форми організації праці в сільськогосподарських підприємствах. Загальні принципи формування виробничих бригад у галузях сільського господарства, допоміжних і обслуговчих виробництвах. Класифікація умов і факторів, що впливають на склад і розміри виробничих підрозділів. Основні шляхи покращання роботи у виробничих підрозділах.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Планування діяльності аграрних формувань

Тема 2.1. Система планування на підприємстві (1 год.)

Система планування: види планів; об'єкти планування; підсистеми управління планування, організаційного та інформаційного забезпечення планування, прийняття рішень. Види планів залежно від: обов'язковості планових рішень, тривалості планового періоду, змісту планових рішень, ступеня охоплення об'єктів планування, черговості в часі. Організація планової роботи на аграрних підприємствах. Структурні елементи організації планування: плановий персонал; процес обґрунтування прийняття і реалізації планових рішень; засоби, що забезпечують процес планування. (інформаційне, технічне, програмно-математичне та організаційне забезпечення). Інформаційна база планування. Інформація як основа обґрунтування планових рішень. Надійність інформації, вплив її на точність плану та досягнення поставленої мети. Організація інформаційного процесу: накопичення, обробка, передача. Особливості прийняття рішень за

недостовірної (неповної) інформації. Інформаційні технології у плануванні. Порядок розробки планів. Загальна процедура планування, її етапи. Логіка розробки системи внутрішньогосподарських планів. Організаційні форми планування. Розподіл повноважень в організації, що планує. Функції і структура планової команди. Особливості планування за різних організаційно-правових форм господарювання і на підприємствах різного розміру.

Тема 2.2. Теоретичні і методичні основи стратегічного та тактичного планування (1 год)

Система стратегічних і перспективних планів підприємства. Сутність, цілі і завдання стратегічного планування розвитку підприємства. Відмінності між стратегічним і традиційним перспективним плануванням. Основне завдання та функції стратегічного планування. Переваги та недоліки стратегічного планування. Процес стратегічного планування. Стратегія підприємства та її елементи. Види базових стратегій. Структура стратегічного плану. Вимоги до успішної реалізації стратегії. Стратегія диверсифікації: сутність, види, переваги та недоліки. Сучасний інструментарій стратегічного планування. Зовнішні та внутрішні причини виникнення ризиків. Класифікація системи показників плану за економічним змістом, економічним призначенням і способом характеристики предмета. Послідовність і етапи розроблення поточних планів (логічна і хронологічна). Поточні плани внутрішньогосподарських підрозділів, система їхніх показників. Черговість розробки річного плану господарства і планів їх підрозділів. Виробничі бюджети аграрних підприємств та їх підрозділів: зміст і методичні основи їх розробки. Оперативне планування. Сутність та особливості оперативного планування у сільському господарстві. Зміст оперативних планів у рослинництві, тваринництві і промислових виробництвах та методичні основи їх розробки.

Тема 2.3. Розроблення маркетингової програми (2 год.)

Сутність, зміст та організація розробки маркетингової програми сільськогосподарського підприємства. Аналіз і прогнозування кон'юнктури ринків продукції агропромислового виробництва. Маркетингові дослідження: зміст, цілі, види та етапи проведення. Маркетингова цінова політика підприємства. Обґрунтування і вибір стратегії ціноутворення. Вибір методу ціноутворення та визначення ціни. Планування якості продукції. Визначення оптимального рівня якості продукції. Обґрунтування техніко-технологічних, організаційних і соціально-економічних шляхів підвищення якості виробів. Комунікаційна політика підприємства. Планування каналів і строків реалізації продукції. Реклама в маркетингових програмах аграрних підприємств.

Тема 2.4. Обґрунтування виробничої програми з рослинництва (2 год.)

Планування використання земельних угідь. Планування системи заходів з метою збереження і підвищення родючості ґрунтів. Планування та

програмування врожайності культур. Методи планування врожайності. Основні фактори, які визначають урожайність. Обґрунтування планових посівних площ, обсягів виробництва і використання продукції рослинництва. Визначення планової потреби в продукції рослинництва. Планування посівних площ і виробництва продукції. Баланс продукції рослинництва. Обґрунтування агротехнічних заходів. Планування насінництва: визначення погребі в насінні; планування сортооновлення, сортозаміни та виробництва власного насінневого матеріалу; планування страхового фонду насіння. Планування потреби в органічних та мінеральних добривах. Визначення нормативів потреби і вартості добрив із розрахунку на 1га сільськогосподарських культур. Планування захисту рослин. Послідовність планування заходів щодо захисту рослин. Визначення погребі в пестицидах; обґрунтування нормативів потреби і вартості пестицидів із розрахунку на 1га сільськогосподарських культур.

Тема 2.5 Планування промислових виробництв (2 год.)

Обґрунтування вибору і розмірів промислових виробництв. Фактори, що обумовлюють вибір промислових виробництв. Маркетингові дослідження ринку продукції промислових виробництв. Визначення їхньої потужності; використання графіків беззбитковості. Планування обсягів виробництва та асортименту продукції. Зміст і етапи планування промислових виробництв; обґрунтування їхньої виробничої програми, асортименту продукції. Планування витрат, собівартості й рентабельності продукції. Визначення нормативів витрат на виробництво промислової продукції. Планування якості продукції, каналів і цін її реалізації, прибутку та рентабельності.

Тема 2.6. Планування обслуговуючих виробництв (2 год.)

Види обслуговуючих виробництв та особливості їх планування. Планування вантажоперевезень та розподіл їх за видами транспортних засобів. Визначення планових *показників використання автомобілів, обсягів* автотранспортних робіт і витрат на їх використання. Планування техніко-економічних коефіцієнтів використання автомобілів. Обчислення планової собівартості одиниці автотранспортних робіт. Планування електрифікації виробництва. Визначення планової потреби в електроенергії, її надходження та використання за сферами діяльності господарства. Планування витрат та обчислення собівартості 1 кВт-год. електроенергії. Планування ремонтного виробництва; нормативна база; обґрунтування річного та помісячного планів виконання ремонтних робіт. Планування витрат. Планування робіт інших обслуговуючих виробництв (газо-, тепло-, водопостачання, складського і тарного господарства). Обсяги робіт і послуг. Склад витрат і особливості методики їх планування. Обчислення планової собівартості одиниці робіт, послуг і порядок віднесення витрат на об'єкти їх планування.

Тема 2.7. Планування витрат і собівартості продукції

Протизатратний механізм та його роль у зниженні собівартості продукції. Методи планування витрат і собівартості продукції. Норми і

нормативи у плануванні витрат. Сутність нормативного планування, нормативної бази і класифікація її складових. Первинні одиничні норми, укрупнені нормативи прямих витрат на виробництво продукції, методичні основи їх розроблення і застосування під час планування. Методика розробки технологічних карт і нормативів витрат у рослинництві та тваринництві. Планування витрат на виробництво продукції. Класифікація витрат, які включають у собівартість продукції, та об'єкти їх планування. Постійні і змінні витрати. Методика планування прямих витрат: затрати праці та витрати на її оплату, відрахування у фонд єдиного соціального внеску; насіння та садивний матеріал, органічні і мінеральні добрива, корми, засоби захисту рослин і тварин, роботи і послуги, пальне і мастильні матеріали, витрати на утримання основних засобів (пальне і мастильні матеріали, амортизаційні відрахування, ремонт, оренда), інші витрати. Планування і розподіл загальновиробничих витрат, віднесення їх на об'єкти планування витрат. Методика визначення планової собівартості та трудомісткості одиниці продукції рослинництва (зернових, технічних, картоплі, овочевих, баштанних, кормових культур, плодових, ягідних, виноградників та робіт незавершеного виробництва), тваринництва (скотарства, свинарства, вівчарства, птахівництва, рибництва, бджільництва). Послідовність розрахунків з обчислення планової собівартості продукції, робіт і послуг. Використання ПЕОМ у процесі розроблення нормативів витрат, планування витрат і собівартості продукції. Алгоритм розрахунку витрат і собівартості продукції.

Тема 2.8. Фінансовий план підприємства (2 год.)

Обґрунтування та розробка фінансової стратегії аграрного підприємства. Сучасні підходи до формування фінансової політики підприємства: політика формування активів і структури капіталу; політика управління активами та інвестиціями; політика залучення фінансових ресурсів (формування власних фінансових ресурсів і залучення зовнішніх джерел). Фінансовий план, його сутність, структура і зв'язок з іншими розділами плану. Методика фінансового планування. Алгоритм розробки фінансового плану. Мета складання фінансового плану. Довгостроковий фінансовий план. Оперативне фінансове планування: оперативний фінансовий план (баланс доходів і видатків); платіжний календар; кредитний план; касовий план. Зміст фінансового планування на підприємстві. Планування фінансових результатів. Планування потреби у фінансових ресурсах. Планування прибутковості підприємства.

Перелік та план практичних занять

Виконання практичних завдань з дисципліни «Організація та планування діяльності аграрних формувань» здійснюється відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»

Назва змістового модуля/ тема	Обсяг годин	Форма контролю
<p>Завдання 1. Організаційно-економічне обґрунтування впровадження нових сортів та гібридів сільськогосподарських культур</p>	2	<p>Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»</p>
<p>Завдання 2. Організаційно-економічне обґрунтування застосування засобів хімізації у сільському господарстві.</p>	2	<p>Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»</p>
<p>Завдання 3. Організаційно-економічне обґрунтування впровадження нової технології зрошення</p>	2	<p>Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»</p>
<p>Завдання 4. Організація і економічна оцінка структури площ сільськогосподарських культур та земельних відносин</p>	2	<p>Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»</p>
<p>Завдання 5. Визначення потреби в тракторах, комбайнах, сільгоспмашинах та паливі</p>	2	<p>Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»</p>

Завдання 6. Розрахунок денних тарифних ставок оплати праці в сільському господарстві	2	Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»
Завдання 7. Організація відрядної і погодинної оплати праці	2	Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»
Завдання 8. Організація оплати праці з урахуванням результатів виробництва	2	Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»
Завдання 9. Планування урожайності сільськогосподарських культур	2	Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»
Завдання 10. Планування обсягів виробництва продукції та посівних площ	2	Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»
Завдання 11. Розробка технологічних карт вирощування сільськогосподарських культур	4	Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»
Завдання 12. Планування собівартості виробництва та прибуткової продукції рослинництва	4	Виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій для практичних занять та

		самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія»
Разом по дисципліні	28	x

*Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне робота здобувачів вищої освіти включає поглиблене вивчення матеріалу дисципліни за підручниками, конспектом лекцій, інших джерел, підготовку до навчальних занять, виконання домашніх індивідуальних завдань, написання наукових доповідей (у рамках роботи студентського наукового гуртка) з найбільш актуальних проблем організації виробництва на сільськогосподарських підприємств.

№ п/п	Назва теми
1.	Організація селянських (феомерських) господарств: <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з Законом "Про селянське (фермерське) господарство • розрахунок і оформлення земельних наділів; • облік і контроль; • нарахування заробітної плати.
2.	Поєднання галузей і розмір сільськогосподарських підприємств: <ul style="list-style-type: none"> • методика розрахунку рівня спеціалізації
3.	Внутрішньогосподарське планування: <ul style="list-style-type: none"> • планування врожайності та валових зборів продукції рослинництва; • складання технологічних карт вирощування с.-г. культур.
4.	Організація використання землі в сільськогосподарських підприємствах: <ul style="list-style-type: none"> • організація земельної території, трансформація земельних угідь, складання плану по їх поліпшенню.
5.	Засоби виробництва, організація їх раціонального використання: <ul style="list-style-type: none"> • розрахунок необхідної техніки та машин по плану с.-г. робіт.
6.	Нормування праці в рослинництві (наряди, визначення норми виробітку).
7.	Оплата праці: <ul style="list-style-type: none"> • нарахування заробітної плати (на прикладі бригади).
8.	Організація виробничих процесів у рослинництві (складання технологічної карти).
9.	Організація рільництва (складання плану робіт, розрахунок потреб в насінні, добривах).
10.	Організація кормовиробництва: <ul style="list-style-type: none"> • розрахунок потреби в кормах і підстільці; • розрахунок балансу зелених кормів.
11.	Аналіз господарської діяльності сільськогосподарських підприємств: <ul style="list-style-type: none"> • розрахунок собівартості рівня рентабельності.

7.4. Темы, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин	Завдання
Завдання 1. Організаційно-економічне обґрунтування впровадження нових сортів та гібридів сільськогосподарських культур	2	Підготувати відповіді на питання

Завдання 2. Організаційно-економічне обґрунтування застосування засобів хімізації у сільському господарстві.	2	(оформити в аудиторному зошиті та захистити усно).
Завдання 3. Організаційно-економічне обґрунтування впровадження нової технології зрошення	2	
Завдання 4. Організація і економічна оцінка структури площ сільськогосподарських культур та земельних відносин	4	
Завдання 5. Визначення потреби в тракторах, комбайнах, сільгоспмашинах та паливі	2	
Завдання 6. Розрахунок денних тарифних ставок оплати праці в сільському господарстві	2	
Завдання 7. Організація відрядної і погодинної оплати праці	2	
Завдання 8. Організація оплати праці з урахуванням результатів виробництва	4	
Завдання 9. Планування урожайності сільськогосподарських культур	4	
Завдання 10. Планування обсягів виробництва продукції та посівних площ	2	
Завдання 11. Розробка технологічних карт вирощування сільськогосподарських культур	4	
Завдання 12. Планування собівартості виробництва та прибуткової продукції рослинництва	4	
Разом по дисципліні	34	

7.5. Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Питання для поточного контролю знань

1. Система ведення сільського господарства, вимоги до системи господарювання, порядок розробки роботи системи господарювання
2. Сутність системи рослинництва і системи тваринництва
3. Сутність і задачі приватизації та реструктуризації підприємств
4. Механізм організації приватизації і її особливості в АПК
5. Організаційно-виробничі форми господарювання в сільському господарстві і основні принципи виробничо-комерційної діяльності найбільш поширених форм господарювання на селі
6. Приватно-орендні підприємства, їх місце серед сучасних приватних підприємств
7. Види кооперативів, принципи створення кооперативів?
8. Визначення командитного товариства, акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю
9. Акціонерне товариство: його види, переваги і недоліки діяльності акціонерного товариства
10. Міжгосподарські і агропромислові об'єднання, форми об'єднань. Суспільні підприємства
11. Організаційно-економічні основи фермерських господарств

12. Переваги і недоліки діяльності фермерських господарств
13. Склад земель України і власність на землю
14. Реформування земельних відносин
15. Організація території сільськогосподарських підприємств
16. Методологічні та методичні принципи грошової оцінки сільськогосподарських земель
17. Методики розрахунку орендної плати за землю
18. Організаційно-економічні основи формування раціонального складу засобів виробництва
19. Визначення потреби в сільськогосподарській техніці і резерви покращення її використання
20. Організація внутрішньогосподарського транспортного обслуговування
21. Організація обслуговування і ремонту засобів виробництва
22. Організація раціонального використання машинно-тракторного парку
23. Основні форми організації праці в господарстві
24. Спеціалізація підприємств та принципи раціонального поєднання галузей
25. Концентрація виробництва і розміри сільськогосподарських підприємств
26. Які фактори впливають на розмір господарств і їх підрозділів ?
27. Які основні показники визначають розмір підприємств ?
28. Поточне авансування і преміювання протягом року.
29. Доплати і премії за кінцеві результати виробництва
30. Оплата праці за кінцеві результати виробництва
31. Організація рослинницьких галузей (рільництва, кормовиробництва, овочівництва, садівництва, виноградарства)
32. Основи організації тваринницьких галузей
33. Економічні умови й соціальні фактори забезпечення діяльності підприємств на госпрозрахунку
34. Система і форми внутрішньогосподарського розрахунку
35. Формування і використання доходів госпрозрахункових відносин
36. Принципи і роль госпрозрахунку у забезпеченні ефективної роботи підприємств
37. Сутність планування на аграрному підприємстві
38. Необхідність планування діяльності підприємства
39. Основні принципи і методи планування
40. Основні напрями державного регулювання і підтримки сільськогосподарського виробництва в Україні
41. Які види планів розрізняють в системі планування?
42. Сутність організації планової роботи на сільськогосподарських підприємствах
43. Що розуміють під якістю планів?

44. Стратегія, тактика, стратегічне планування. Види базових стратегій, функціональні стратегії
45. Методи прогнозування, як сукупність прийомів та оцінок, їх класифікація
46. В чому різниця між поточними, оперативними планами та бізнес-планом?
47. За якими особливостями планують канали реалізації продукції
48. Реклама в маркетингових програмах сільськогосподарських підприємств – необхідність чи додатковий стимул для споживачів?
49. Методи планування продуктивності в тваринництві
50. Основні методи програмування урожайності
51. Калькуляція собівартості рослинництва і тваринництва
52. Періодичність технічних обслуговувань і ремонтів тракторів
53. Амортизаційні відрахування, норми амортизації за групами основних засобів
54. Які основні методи планування витрат і собівартості продукції?
55. Загальновиробничі і загальногосподарські витрати, їх розподіл
56. Основні складові фінансового плану
57. Яка необхідність і порядок визначення точки беззбитковості?

***Питання для підсумкового контролю знань
здобувачів вищої освіти***

1. Планування обсягів виробництва і використання продукції рослинництва
2. Формування і використання доходів госпрозрахункових підрозділів
3. Форми господарювання в аграрному секторі економіки і їх організаційно-економічні основи
4. Методи планування урожайності. Особливості її планування по багаторічним насадженням
5. Організація технічного обслуговування виробництва, ремонту та зберігання техніки
6. Планування фонду оплати праці працівників рослинництва
7. Принципи і методи планування
8. Завдання по організації ефективного рослинництва
9. Основні принципи та прогресивні форми організації праці
10. Методи планування витрат і собівартості продукції
11. Організація свинарства
12. Фактори встановлення оптимальних розмірів аграрних підприємств і їх підрозділів
13. Комплектування господарств засобами виробництва і організація їх використання
14. Планування продуктивності праці, планування фонду оплати праці
15. Сутність засобів виробництва, джерела їх відтворення
16. Планування нагромадження і внесення добрив та використання засобів захисту рослин

- 17.Реформування економіки і розвиток різноманітних форм власності та господарювання
- 18.Планування використання основних засобів виробництва
- 19.Розподіл земель за цільовим та господарським призначенням
- 20.Методика встановлення розцінок по оплаті праці за продукцію в тваринництві і порядок її використання
- 21.Обґрунтування раціонального поєднання галузей і організації виробничих типів підприємств
- 22.Планування насінництва
- 23.Організація технічного обслуговування, ремонту та зберігання техніки
- 24.Організаційно-правові основи організації аграрної праці
- 25.Сутність, фактори, види та показники спеціалізації аграрних підприємств
- 26.Організаційно-правові основи оплати аграрної праці
- 27.Система ведення господарства, рослинництва, тваринництва
- 28.Організація оплати праці в ремонтних майстернях
- 29.Організація скотарства
- 30.Поточні плани внутрішньогосподарських підрозділів
- 31.Організація виробничих процесів у галузях рослинництва
- 32.Сутність, завдання і зміст поточних (річних) планів
- 33.Організація нафто - та електрогосподарства
- 34.Планування використання земельних угідь
- 35.Оплата праці в обслуговуючих підрозділах
- 36.Система планування і організація планової роботи
- 37.Сутність і особливості планування у сільському господарстві
- 38.Організація госпрозрахункових відносин
- 39.Види родючості ґрунтів, якісна і економічна оцінка стану і ефективності використання земель
- 40.Бізнес – план і його функції
- 41.Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів аграрних формувань
- 42.Обґрунтування ринкової стратегії підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності
- 43.Планування і забезпечення потреби в кормах
- 44.Суть, основні принципи і прогресивні форми організації праці
- 45.Сутність, принципи і методи науки “Організація і планування сільськогосподарського виробництва”
- 46.Структура, зміст і методика розробки бізнес-плану
- 47.Особливості організації тваринництва
- 48.Оцінка фінансового стану підприємства і планування основних фінансових показників
- 49.Сутність, основні принципи, види та роль господарського (комерційного) розрахунку
- 50.Планування промислових виробництв аграрних підприємств

51. Оплата праці від валового доходу (чистої продукції), обґрунтування її планового нормативу і його використання
52. Оперативне планування на підприємствах та його підрозділах
53. Планування продуктивності тварин, відтворення стада, виробництва і використання продукції
54. Оплата праці за залишковим принципом. Методика розподілу доплат
55. Форми систем оплати праці в сільськогосподарських підприємствах
56. Стратегія підприємства та її елементи
57. Організаційно-економічні основи виробничих і обслуговуючих кооперативів
58. Планування потреби і використання електроенергії
59. Організаційні форми агропромислових об'єднань
60. Фінансовий план і його побудова
61. Організаційно-економічні основи приватних і приватно-орендних підприємств
62. Планування посівних площ, виробництво і використання продукції рослинництва
63. Організація фермерських і особистих селянських господарств
64. Планування роботи автопарку і живого тягла
65. Методика і грошова оцінка землі

8. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) рівень повноти засвоєння питань, що винесені на самостійне опрацювання;
- 3) повноти та ступеня індивідуального підходу до виконання практичних занять;
- 4) участь в неформальних заходах (семінари, дистанційні курси, вебінари);
- 5) результати самоорганізованого здобуття ЗВО певних компетентностей;
- 6) розуміння, ступінь засвоєння теорії та набуття практичних навичок, що розглядаються під час дистанційного, змішаного, дуального та інклюзивного навчання.

При оцінюванні індивідуальних завдань увага приділяється також інноваційності та креативності у виконанні.

При оцінюванні результатів самостійної роботи здобувачів вищої освіти оцінювання проводиться відповідно до критерію – рівень повноти засвоєння

питань, що винесені на самостійне опрацювання.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
1	Усні відповіді згідно плану заняття	14	14/12
3	Виконання завдання в Moodle	12	18/10
4	Підготовка презентацій та усних виступів	2	3/1
5	Тестова перевірка	4	10/8
6	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	1	2/1
7	Доповідь на науково-практичній конференції	1	5/-
8	Самостійна робота	12	5/3
9	Неформальна освіта (за наявності документа, що підтверджує успішне завершення навчання)	1	1
10	Відвідування лекційних та практичних занять	1	2/1
Усього (балів)		x	60 / 36
Крім того екзамен		x	40 / 24

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання іспиту в письмовій формі. До іспиту допускається здобувач вищої освіти, який досягнув мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

За всі контрольні заходи протягом семестру з дисципліни, вихідною формою контролю з якої передбачено екзамен, здобувач вищої освіти може отримати до 60 балів. Здобувач вищої освіти, який отримав протягом семестру за всі контрольні заходи 60 і більше балів та виконав і захистив успішно **курсону роботу**, за рішенням засідання кафедри управління виробництвом та інноваційною діяльністю підприємств може бути звільнений від складання екзамену.

При цьому до залікової книжки здобувача вищої освіти за **захист курсової роботи та складання екзамену** виставляються оцінки за системою оцінювання ECTS та національною шкалою відповідно до табл. 3. Максимальна кількість балів за курсову роботу – 100, складовими яких є бали за якісний зміст усіх структурних частин роботи, її оформлення, вчасність виконання і захист.

Здобувач вищої освіти має право скласти підсумковий семестровий екзамен (у письмовій формі) під час екзаменаційної сесії для якої він допускається, якщо за виконання всіх контрольних заходів, передбачених протягом семестру, здобувач вищої освіти набирає 36 і більше балів. У цьому випадку оцінка за екзамен складається із суми балів, отриманих протягом семестру, (бали не переводяться в 100 бальну шкалу оцінювання ECTS) і балів, отриманих під час складання екзамену. При цьому здобувач вищої освіти може отримати на екзамені до 40 балів. Якщо кількість балів

отриманих на екзамені менше 24 балів, то здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку.

Здобувачі вищої освіти, що набрали впродовж семестру менше 36 балів (із можливих 60) до сесії не допускаються і автоматично отримують незадовільну оцінку. До складання екзамену такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість семестрових балів.

Таблиця 3 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		<u>для екзамену, курсового проекту (роботи)</u>
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
75 - 81	C	
64 - 74	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів

9.1 Базова література

1. Азізов С. П., Саблук П.Т. Організація аграрного бізнесу і підприємництва : підручник. Київ, 2006. 372с.
2. Азізов С. П., Канінський П.К. Організація аграрного виробництва і бізнесу : підручник. К. : Фенікс, 2006. 790с.
3. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник. К.: КНЕУ, 2013. 779 с.
4. Березівський П. С., Михальок Н.І. Організація виробництва в аграрних формуваннях : навчальний посібник. К. : Центр навч. літератури, 2005. 560с.
5. Березін О. В., Березіна Л. М., Бутенко Н. В. Економіка підприємства: навч. посіб. К.: Знання, 2009. 390 с.
6. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2010. 488 с.
5. Економіка підприємства: підручник / За заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. [вид. 4-те, перероб. і доп.]. К.: КНЕУ, 2009. 816 с.
6. Іваненко Т.Я. Організація і планування діяльності підприємств: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня "бакалавр" спеціальності 073 "Менеджмент" заочної форми навчання. Миколаїв : МНАУ, 2019. - 87 с.
7. Іваненко Т.Я. Управління діяльністю організацій (підприємства, установи) та змістом робіт : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня "Магістр" спеціальності 152 "Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка" заочної форми навчання. Миколаїв : МНАУ, 2020. - 161с.
8. Козик В.В., Гавриляк А.С. Організація виробництва: навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 222 с.
9. Мороз В.С., Тельнов А.С. Організація виробництва : навчальний посібник. Львів: Новий Світ – 2011. – 256 с.
10. Організація виробництва та планування діяльності підприємств [Електронний ресурс] : метод. реком. до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти ступеня "бакалавр" напряму 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання / уклад. В. С. Кушнірук. — Електрон. текст. дані. – Миколаїв : МНАУ, 2018. – 109 с.
11. Організація виробництва, прогнозування та планування в агропромисловому комплексі України : навч. посібник / За ред. П.С. Березівського. Львів : Магнолія Плюс – видавець СПДФО В.М. Піча, 2009. 440с.
12. Організація і планування сільськогосподарського виробництва. підручник.; За ред. М.М. Ільчука та Л.Я. Зрізняка. Вінниця : Нова книга, 2008. 456с.

13. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу : навч. посібник / За ред. І.І. Червена, В.С. Шибаніна, С.І. Мельник. Миколаїв : МДАУ, 2007. 290с.

14. Петруня Ю.Є., Говоруха В.Б., Літовченко Б.В. Прийняття управлінських рішень. Навчальний посібник. / За заг. ред. Ю.Є. Петруні. 2-ге видання. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 216 с.

15. Федоренко В. Г. Менеджмент: підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Алерта, 2015. 492 с.

9.2 Допоміжна

1. Андрійчук В. Г., Сас І. С. Концентрація в аграрній сфері економіки: проблемні аспекти : Монографія. Київ: КНЕУ, 2017. 303 с.

2. Балджи М.Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2013. 670 с.

3. Дикань О. В. Розвиток малого бізнесу в Україні: проблеми та шляхи забезпечення. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2017. № 57, 58 – 66.

4. Економіка підприємства : навч. посібник / уклад. Н. В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ : НаУКМА, 2018. 343 с.

5. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: Навч. Посібник. К.: Кондор, 2008. 356 с.

6. Жуков С. А., Дюгованець О. М., Балко О. Ю. Мале підприємництво в Україні: роль, стан і перспективи розвитку в період соціально-економічних потрясінь // Вісник економічної науки України. 2019. № 1 (36). С. 40-43.

7. Лойко В. В., Макаровська Т. П. Економіка підприємства : навч. посібн. Київ : КНУТД, 2015. 267 с.

8. Політика та розвиток сільського господарства в Україні / За ред. Штефана фон Крамона-Таубадена, Сергія Зорі, Людвіга Штріве. К., 2001.

9. Сільське господарство України: криза та відновлення / За ред. Штефана фон Крамона-Таубадена, Сергія Дем'яненка, Арніла Куна. К., 2004.

10. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посібн. 4-те вид. - К.: Каравела, 2015. 352 с.

11. Юрчишин В. В. До аналізу причин і наслідків занепаду сільського господарства // Економіка України, 2012. № 2.

9.3 Інформаційні ресурси

1. Відомості Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Ділова література з економіки, менеджменту, реклами і маркетингу, управління персоналом, психології бізнесу, інформаційних технологій і т.п. URL: <http://www.profibook.com.ua/>

3. Інтернет-портал для управлінців. URL:
<http://www.management.com.ua/>

4. Публікації з менеджменту, економіки, маркетингу. URL:
<http://tourlib.net/management.htm>

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

*Науково-дослідницька лабораторія кафедри економіки підприємств
Навчальний корпус № 5, вул. Георгія Гонгадзе, 3а*

Спеціальне технічне обладнання:

Телевізор Shivaki-42LED11A – 1 шт.

Ноутбук HP ProBook 450 G5 – 4 шт.

Комп'ютери на базі процесора IntelCeleron g3900/keyboard+mouse
USB/Монітор/power filter – 5 шт.

Комп'ютери з процесором IntelCeleron 1000/128 МБ/ 40Gb – 1 шт.
Wi-Fi.

Прикладне програмне забезпечення:

Корпоративне ліцензування «Volume Licensing»

Parent program: OPEN 93947897ZZE1608

Software Assurance (SA) №63986644, 63986649, 63986652:

Office Pro Plus 2013 with SP1

Операційна система Windows 7 – 6 од.

Операційна система Windows 10 Pro – 4 од.

Google Chrome

Доступ до мережі Internet

Відкриті бази даних – UNECE Statistical Database, FAO Statistical Database, International Monetary Fund, Scopus, Clarivate, EndNote, Publons, Kopernio та ін.

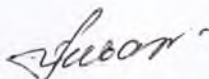
ДОДАТОК

до робочої програми 2021-2022 н.р. навчальної дисципліни
ОРГАНІЗАЦІЯ І ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ

Перелік, внесених змін на 2021-2022н.р.

№	Зміст змін	Підстави	Примітки
1	Уточнено п. 3 Мета вивчення навчальної дисципліни	Рекомендації щодо змістовного наповнення робочої програми навчальної дисципліни у Миколаївському національному аграрному університеті від 19.05.2021 р.	Відповідно до ОП «Агрономія»
2	Скореговано рекомендовану літературу та джерела неформальної освіти	Відповідно до вимог часу та сучасних можливостей доступу до нових джерел інформації. Рекомендації щодо змістовного наповнення робочої програми навчальної дисципліни у Миколаївському національному аграрному університеті від 19.05.2021 р.	Відповідно до ОП «Агрономія»

Розробник програми
канд. екон. наук, доцент кафедри
готельно-ресторанної справи та
організації бізнесу

Т.Я. Іваненко